

DEONTOLOJİ VE TIP TARİHİ ANABİLİM DALI MÜZE VE KÜTÜPHANESİ

Nilüfer GÖKÇE*

Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı'nın kuruluşu 1974 yılında, İstanbul Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Bünyesinde kurulan Edirne Tıp Fakültesi ile başlar.

Edirne Tıp Fakültesi'nin kurucuları arasında, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Enstitüsü Başkanı ve bu Enstitünün kurucusu olan Ord.Prof.Dr. Süheyl ÜNVER ile öğretim üyesi olarak görev yapan Doç.Dr.Emine ATABEK'de bulunuyordu.

Edirne Tıp Fakültesi'nin, eğitim ve öğretime başladığı 1975 yılından, Fakültenin, 1982 yılında, Edirne'de eğitimine başlamasına kadar, öğrenciler adı geçen enstitünün tüm olanaklarından faydalandılar.

Tıp Fakültesinin, Edirne'de ki kampüs binalarından bir kısmının onarımının bitmesi üzerine, Fakülte buraya taşındı. Sonra, diğer anabilim dalları ile birlikte, Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı da, yeni Morfoloji Anabilim Dalı içinde, kendisine ayrılan bir odada çalışmalarını sürdürmeye başladı. Bunun, verimli bir şekilde sürebilmesi için bir kütüphaneye ihtiyaç vardı. Nasıl ki, Histoloji, Fizyoloji, Biyokimya gibi bilim dallarının, çalışmalarını daha verimli sürdürebilmeleri için bir laboratuvara ihtiyaçları varsa, Deontoloji ve Tıp Tarihi için de bir kütüphaneye ihtiyaç vardır. Bu bilim dalının laboratuvarı da kütüphanedir. Bunun için daha ilk günden itibaren, bir müze ve kütüphane kurabilmek amacıyla çalışmalar yapılmaya başlandı. Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı başkanı Yrd.Doç.Dr.Ratıp KAZANCIGİL ve yardımcılarının çalışmaları sonunda, 24.10.1990 tarihinde yapılan Temel Bilimler Toplantısında Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı'na bağlı bir Müze ve Kütüphane kurulması kararlaştırıldı ve bu Kütüphane için Fizyoloji anabilim dalında bir oda verildi.

Oda, sadece boş bir mekân olarak verilmişti. Yeterli ödenek olmadığı için gerekli harcama yapılamıyordu. Bunun üzerine dış çevreden yardım ve bağış sağlanması için bir kampanya açıldı ve Edirnelilere başvuruldu. Bu gibi hizmetler için her zaman yardımlarını esirgemiyen, kadirbilir Edirneliler gereken ilgiyi fazlasıyla gösterdiler. Prof.Dr.Murat TUĞRUL Bey'in de yakın ilgisi ile kampanya gelişti. İlk bağışı, Emekli Öğretmen Mübeccel KORKMAZ yaparak kütüphaneye iki dolap hediye etti. Daha sonra Dr.Saadet YARDIM, bir dolap ile kendisine ve babasına ait kitaplar ile Tıbbi Aletleri Müze ve Kütüphanemize bağışladı. Elllerinde fazla kitap ve eski tıbbi aletler

---

* Öğr. Gör., T.Ü. Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı. EDİRNE

bulunanların müze ve kütüphaneye bağışlamaları için duyurular yapıldı. Bu çalışmalarını Tabibler Odası'nda destekledi. Tabibler Odası Başkanı Doç. Dr. Osman İNCİ Bey'in yardımlarıyla durum çevredeki hekimlere duyuruldu; kendisi de kütüphaneye bir dolap hediye etti.

Yine, Doç. Dr. Osman İNCİ'nin yardımları sayesinde hekimlerin koleksiyonlarında bulunan, 1938 yıllarına ait, kızılây tarafından çıkartılmış olan ilaçlar, bulunarak müzeye verilmesi sağlandı.

Edirne'nin tanınmış iş adamlarından olan Rifat YILMAZER ve AĞAOĞULLARI Ailesi ile halen huzur evinde kalan, 97 yaşındaki Emekli Öğretmen Nevzat AKER tarafından Kütüphaneye birer dolap hediye edildi. Yavaş yavaş, kütüphanenin dolapları tamamlanmaya başlamıştı. Doç. Dr. Müberra UYGUN ve Sağlık Kuruluşlarına Yardım Derneği tarafından yapılan dolap bağışları ile dolap ihtiyacı tamamlanmış oldu.

Marangoz Bilal Bey, bir katalog dolabı armağan etti. Kütüphane'nin önündeki koridor camlı bir bölme ile ayrılarak burası Müze haline getirildi. Buraya, geçmiş dönemlerde kullanılan tıbbi aletleri teşhir edebilmek için gerekli vitrinler Marangoz Bilal Bey, Opr. Dr. Fikri ÇELİK ve Dr. Saadet YARDIM tarafından armağan edildi. Koltuklar ve sephalar ZOGO Pasthanesi tarafından alındı. Müze ve Kütüphane'nin duvarlarında ki Hekimliğe ve Eczacılığa ait Resimlerin çerçeveleri Türk Kütüphaneciler Derneği tarafından yaptırıldı.

Edirne'de kurulan, İlk Tıp Fakültesi ve Hastaların musiki ile tedavilerinin yapıldığı sağlık kuruluşu olan, Edirne Sultan II. Bayezit Darüşşifasına ait fotoğraflar ile hekimlik ve eczacılığı ilgilendiren fotoğraflar ve Dr. Rifat Osman Bey'in koleksiyonundan seçme fotoğraflar, müze duvarlarında sergilendi.

Keşan'da, hekimlik yapan ve burada vefat eden Dr. Ekrem AKALIN'ın kitapları, eşi Emel AKALIN tarafından kütüphanemize hediye edildi. Dr. Ratıp KAZANCIGİL özel kütüphanesindeki, bütün kitaplarını rafları ile birlikte kütüphaneye bağışladı. Bu kitaplar arasında, tıp kitaplarının yanı sıra, tarih, felsefe, edebiyat, güzelsanatlar, coğrafya, hukuk, kısacası genel kültürle ilgili kitaplar ile Osmanlıca kaleme alınmış eserler bulunmaktadır. Gerek Tıp Fakültesi hocaları, gerekse diğer hekimler de değerli kitap bağışlarında bulunmuşlardır.

Şu anda, kütüphanede 2000 kitap, 1000 dergi ve 200 Osmanlıca eser, 1950 yılından itibaren Edirne'de çıkan günlük gazete ve dergilerden Edirne'yi sağlık yönünden ilgilendiren haberleri içeren bir koleksiyon araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Kütüphanede bunların dışında, Hekimliğe ve Eczacılığa ait çok sayıda resim, Cumhuriyet'den önceki dönemlere ve Cumhuriyet döneminde, Edirne'de mevcut olan sağlık kurumları ve bu kurumlarda çalışan personele ait zengin bir fotoğraf koleksiyonu da bulunmaktadır.

Edirne, Sağlık Teşkilatını ve köy sağlık ocaklarının açılışını, içine alan albüm ile 1969-1974 yılları arasında Edirne Tıp Fakültesinin kuruluş çalışmalarını içeren albümler de kütüphanede yer almaktadır.

Müze ve Kütüphane, kurulduğu andan itibaren faaliyet göstermeye başlamıştır. Fakat, resmi olarak hizmete açılışı 1992 yılında, Prof.Dr.Poyraz ÜLGER'in Rektör olarak göreve başlamasından sonra gerçekleştirilmiştir. 13.Kasım.1992 tarihinde yapılan bir törenle, Müze ve Kütüphane'nin resmi açılışı yapılmış ve kütüphaneye Prof.Dr.Poyraz ÜLGER tarafından Ratip KAZANCIGİL Kütüphanesi adı verilmiş olup, bu isim Tıp Fakültesi Dekanlığınca da onaylanarak tescil edilmiştir.

Kütüphanenin açılışını, Rektör, Prof.Dr.Poyraz ÜLGER'in isteği üzerine törende bulunanların arasında en yaşlısı olan Emekli Öğretmen Nevzat AKER hoca hanıma yaptırılmıştır.

Kütüphanenin, bir vakıf haline getirilmesi için gerekli çalışmalar da yapılmakta olup, yakın bir gelecekte bu amaca da ulaşılacak ve o zaman daha da gelişmesi sağlanmış olacaktır.

Kütüphane ve Müze, yalnız Deontoloji ve Tıp Tarihi alanında değil Tarih, (özellikle Edirne Tarihi) Güzel sanatlar, Edebiyat ve genel kültür alanında, araştırma yapanlar için bir kaynak merkezi haline gelmektedir.